

Biuletyn

Wykorzystując regularne spotkania i zindywidualizowane formy edukacji jak „tutoring” i „coaching”, projekt MAYORS in ACTION pozwoli KP i OWP pójść o krok dalej i efektywnie wspierać miasta i gminy w realizacji zaplanowanych działań poprzez zastosowanie istniejących narzędzi oraz doświadczeń zdobytych w różnych okolicznościach i warunkach, jak również pomóc im we wzajemnym wspieraniu się w dążeniu do wspólnych celów.

www.mayorsinaction.eu

AKTUALNOŚCI

Porozumienie z Paryża wyznacza ambitne cele w zakresie ochrony klimatu

Jednogłośnie przyjęte porozumienie klimatyczne, które udało się wypracować podczas szczytu klimatycznego COP 21 odbywającego się w Paryżu w grudniu 2015 r., ma na celu ograniczenie zjawiska efektu cieplarnianego i zatrzymanie wzrostu globalnej temperatury na poziomie

nie wyższym niż 1,5 oC w stosunku do ery przedindustrialnej. Zgodnie z założeniami porozumienia samorządy lokalne i regionalne są uznawane za ważnych uczestników transformacji współczesnego, zurbanizowanego świata.

Porozumienie z Paryża stanowi, że poszczególne państwa - strony porozumienia będą co pięć lat rewidować swoje zobowiązania, aby upewnić się, że podejmowane przez nie działania pozwolą utrzymać emisję gazów cieplarnianych i wzrost temperatur na założonym poziomie. Wprowadzenie takiego rozwiązania pomoże chronić przez negatywnymi skutkami zmian klimatu najbardziej narażone na nie społeczności i małe wyspiarskie narody, które choć same nie mają wpływu na globalną sytuację, to najbardziej odczuwają skutki wzrostu temperatur i związanego z nim podnoszenia się poziomu mórz i oceanów.

Zawiązane porozumienie zobowiązuje narody do podjęcia aktywnych działań na rzecz uniezależnienia się od paliw kopalnych, pomimo postępującej już transformacji w kierunku modelu rozwoju urbanistycznego, opartego w 100% na źródłach odnawialnych. Oczekuje się, że krajowe rządy zasygnalizują przedstawicielom biznesu, że era paliw kopalnych zbliża się ku końcowi. Także przedstawiciele projektu Mayors in Action byli obecni na konferencji klimatycznej, gdzie mieli stoisko informacyjne przygotowane w współpracy z przedstawicielami projektów [CO-POWER](#) i [50000&1 SEAPs](#). Stoisko znajdowało się w Pawilonie TAP, a odwiedzający je goście mieli możliwość porozmawiania i wymienienia się doświadczeniami z ekspertami w zakresie zrównoważonego planowania energetycznego i zarządzania energią.

Poradnik dotyczący realizacji działań i inwestycji proenergetycznych jest już dostępny on-line

Opracowany w ramach projektu Mayors in Action poradnik dotyczący wdrażania Planów działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP) stanowi kompendium wiedzy przygotowane z wykorzystaniem najbardziej wartościowych zasobów zgromadzonych w internetowym

[Zestawie narzędzi i metodologii z zakresu ochrony klimatu i zarządzania energią oraz w oparciu o bogate doświadczenie partnerów projektu.](#)

Poradnik wyróżnia 14 kategorii działań zawartych w planie SEAP i dla każdej z nich podaje szereg przydatnych wskazówek, narzędzi i dobrych praktyk, które mogą pomóc w skutecznej ich realizacji i osiągnięciu założonych rezultatów.

Poradnik uczy m.in. jak wyznaczać właściwe cele, jak zapewnić aktywne zaangażowanie interesariuszy oraz jak sfinansować wybrane działania. Zawiera on także przykłady dobrych praktyk w obszarze tworzenia kampanii informacyjnych, stymulowania modernizacji energetycznej budynków mieszkalnych, wykorzystania OZE czy prowadzenia działań zintegrowanych.

Załączniki do Poradnika zawierają studia przypadków odnoszące się do każdej z 14 wyróżnionych kategorii działań - pozwalają szczegółowo zapoznać się z różnymi ciekawymi projektami i inicjatywami proenergetycznymi realizowanymi przez europejskie miasta i gminy.

>Poradnik można pobrać klikając [tutaj](#).

Lokalni liderzy debatują nad aspektami finansowymi związanymi z tworzeniem unii energetycznej

Celem budowanej w ramach UE unii energetycznej jest stworzenie jednolitego, zintegrowanego rynku energii, który zapewni bezpieczeństwo dostaw energii do wszystkich odbiorców w Europie oraz jej wytwarzanie z możliwie zrównoważonych źródeł. Ponieważ w

praktyce zmiana ta będzie się odbywała przede wszystkim na poziomie lokalnym, to właśnie samorządy lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę w realizacji celów energetycznych UE. Często jednak brak wystarczających zasobów finansowych oraz niejasne przepisy prawne utrudniają im realizację własnych, ambitnych strategii klimatycznych i energetycznych.

Finansowe implikacje budowy jednolitego rynku energii w Europie były jednym z przedmiotów debaty z udziałem lokalnych liderów, która została zorganizowana [14 października 2015 r. w Brukseli \(Belgia\)](#) w ramach Dni Otwartych Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast. Uczestnicy debaty zastanawiali się m.in., jak tworzyć projekty proenergetyczne zapewniające zwrot nakładów inwestycyjnych oraz jak połączyć środki z Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności z innowacyjnymi mechanizmami finansowania, aby zgromadzić kapitał niezbędny do realizacji projektów z zakresu energetyki odnawialnej. Omówiono również potencjał tworzenia nowych miejsc pracy związany z wdrażaniem założeń unii energetycznej na poziomie lokalnym.

Eugenio Leanza z Europejskiego Banku Inwestycyjnego stwierdził, iż: „Planowanie zrównoważonego rozwoju i reakcji na postępujące zmiany klimatu jest zadaniem, które wymaga powtórnego przemyślenia w kontekście ewoluującej sytuacji gospodarczej i które powinno być realizowane wspólnie ze wszystkimi kluczowymi interesariuszami [...]. EBI rozważa wprowadzenie nowych instrumentów finansowych, aby podnieść wydajność miast w tym zakresie przy jednoczesnym wzmocnieniu stabilności ich rynków pracy.” Debata została zorganizowana wspólnie przez organizacje wdrażające dwa projekty wspierające europejskie miasta na drodze ku niskowęglowej przyszłości - [Mayors in Action](#) i [50000&1 SEAPs](#). Oba projekty są współfinansowane ze środków UE.

>Więcej informacji można znaleźć [tutaj](#).

Lokalna sieć ciepłownicza zasilana zrębkami drzewnymi

30 osób wzięło udział w warsztatach pn. „Jak wdrożyć Plan działań na rzecz zrównoważonej energii” zorganizowanych przez Interleuven 29 października 2015 r. Podczas warsztatów zaprezentowano szereg dobrych praktyk mogących stanowić źródło inspiracji dla mniejszych gmin z obszaru działania Interleuven, w tym pierwszy flamandzki system ciepłowniczy bazujący na kotłowni zasilanej wytwarzanymi lokalnie zrębkami drzewnymi.

System ten został uruchomiony 17 września 2015 r. w gminie Bocholt, a wykorzystywane do produkcji energii cieplnej zrębki pochodzą z utrzymania szpalerów drzew odgradzających drogi i posesje. Spółdzielnia „Energy Landscape”, która zrealizowała inwestycję, podkreśla, iż jest ona korzystna zarówno dla lokalnych rolników jak i odbiorców ciepła, a także ma pozytywny wpływ na zachowanie bioróżnorodności i pozwala zmniejszyć uzależnienie od paliw kopalnych.

Wykorzystanie zrębków drzewnych z takich „żywych płotów” do ogrzewania budynków użyteczności publicznej pozwala uniknąć negatywnych aspektów, które towarzyszą wykorzystaniu do tego celu paliw kopalnych, jak np. zmienne ceny paliw na rynkach międzynarodowych czy problemy logistyczne związane z ich transportem na duże odległości. Korzyści dla regionu obejmują natomiast wzrost zatrudnienia oraz wsparcie zachowania bioróżnorodności. Co więcej, drzewa odrastają po przycince - po około 10 latach można z nich ponownie pozyskać zrębki drzewne. Aby ogrzać budynek szkoły, w ciągu roku potrzeba około 190 ton zrębków, co odpowiada ilości biomasy pozyskanej z 4 km nasadzeń. Biorąc pod uwagę fakt, że na terenie samej gminy Bocholt jest około 100 km szpalerów drzew rosnących wzdłuż dróg, cieków wodnych i na granicach pól, to lokalne źródło energii ma znaczący potencjał wzrostu.

>Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej [projektu TWECOM](#).

Region Euganejska organizuje szkolenie nt. wdrażania planów SEAP

Włoscy partnerzy projektu [Mayors in Action](#) - Region Wenecja Euganejska i SOGESCA - zorganizowali szkolenie

na temat wdrażania i monitorowania lokalnych Planów działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP). Szkolenie miało miejsce w Wenecji (Włochy) i stanowiło element obchodów Europejskiego [Tygodnia Zrównoważonej Energii](#) 2015.

Celem szkolenia było upowszechnienie wiedzy i dobrych praktyk w zakresie realizacji projektów proenergetycznych oraz umożliwienie uczestnikom wymiany doświadczeń i współpracy sieciowej. Koncentrowało się ono wokół tematów związanych z opracowaniem i wdrażaniem planów SEAP, a te miasta, które dopiero zabierają się za monitoring swoich planów, uzyskały wiele przydatnych wskazówek. Omówiono również ramy finansowe planowania działań z zakresu efektywności energetycznej, potencjalne bariery prawne i finansowe oraz możliwe sposoby ich pokonania.

Szkolenie było otwarte dla wszystkich zainteresowanych, przy czym szczególne zaproszenie zostało skierowane do Koordynatorów i Organizacji Wspierających Porozumienie Burmistrzów, którzy uzyskali dostęp do narzędzi i metodologii wybranych w ramach projektu.

>Więcej informacji na temat projektu Mayors in Action można znaleźć na jego stronie internetowej: www.mayorsinaction.eu.

Uczestnicy warsztatów w Atenach przyglądają się dobrym praktykom i wzorcowym rozwiązaniom zawartym w planach SEAP

Szereg dobrych praktyk w obszarze renowacji budynków użyteczności publicznej, renowacji budynków mieszkalnych oraz wymiany istniejącego oświetlenia publicznego został zaprezentowany podczas warsztatów pn. „Planowanie działań w fazie wdrażania”, zorganizowanych

w ramach projektu Mayors in Action w Atenach, stolicy Grecji. Głównym celem warsztatów było wsparcie samorządów lokalnych i ich partnerów, w tym przede wszystkim Koordynatorów i Organizacji Wspierających Porozumienie Burmistrzów, w realizacji działań przewidzianych w ich ambitnych Planach działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP).

Przedstawiciele zaproszonych samorządów lokalnych opowiedzieli, w jaki sposób zrealizowali swoje wzorcowe działania oraz omówili bariery, jakie napotkali w tym czasie. Najbardziej typową okazał się brak wystarczających środków finansowych na zrealizowanie zaplanowanych działań. Uczestnicy wskazali również, jakiego rodzaju wsparcia oczekują od Koordynatorów i Organizacji Wspierających Porozumienie Burmistrzów.

Podczas warsztatów przedstawiono również możliwe rozwiązania napotkanych problemów oraz te udane przedsięwzięcia, które mogą zostać powielone w innych miastach i gminach. Nie było to pierwsze spotkanie odbywające się w Atenach w ramach projektu Mayors in Action. Wcześniej CRES zorganizował tam seminarium techniczne poświęcone wdrażaniu planów SEAP i różnym schematom finansowania działań.

Chorwacka konferencja budownictwa pasywnego promuje innowacyjne i zrównoważone technologie

Projekt budowy mieszkań socjalnych w Koprivnicy był jedną z dobrych praktyk zaprezentowanych podczas 8. edycji Chorwackiej Konferencji Budownictwa Pasywnego, która miała miejsce w dniach 13 - 15 listopada 2015 r. w Zagrzebiu. W spotkaniu zorganizowanym w ramach projektu

Mayors in Action udział wzięli przedstawiciele samorządów lokalnych, krajowych ministerstw, Chorwackiej Izby Architektów, uczelni wyższych, firm prywatnych, mediów i studentów, którzy mieli okazję do dyskusji i wymiany poglądów.

Budowa nowych mieszkań socjalnych w Koprivnicy była realizowana zgodnie z zasadami budownictwa pasywnego, z zastosowaniem innowacyjnych i zrównoważonych technologii pozwalających na uzyskanie wysokiego standardu efektywności energetycznej. Wykorzystane rozwiązania obejmowały nagrodzoną koncepcję pn. [ECO-SANDWICH](#), która zakłada wykorzystanie odpadów z prac rozbiórkowych i budowlanych do budowy paneli ściennych zapewniających efektywną izolację termiczną.

Oprócz Koprivnicy w spotkaniu udział wzięli także przedstawiciele miast Zadar, Osijek, i Žminj, którzy wymienili się doświadczeniami w zakresie budowy budynków niskoenergetycznych i pasywnych przeznaczonych do celów publicznych. Obecni na sali przedstawiciele projektu Mayors in Action pokreśli natomiast pomoc w udanym wdrażaniu Planów działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP), jakiej projekt udziela chorwackim miastom.

Dni Energii w Chorzelach angażują mieszkańców

Dni Energii na stałe wpisały się w kalendarz imprez plenerowych Miasta i Gminy Chorzele. W 2015 roku odbyły się one w dniach 1-2 sierpnia dając lokalnej społeczności możliwość poszerzenia wiedzy w obszarze efektywności energetycznej

i wykorzystania odnawialnych źródeł energii, a także włączenia się w realizację miejskiego Planu działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP). Podczas imprezy uczestnicy dowiedzieli się m.in., jak oszczędzać energię w życiu codziennym oraz jakie jej odnawialne źródła są dostępne w ich regionie. Zaproszone firmy z branży wyczerpująco opowiadały o zaletach kolektorów słonecznych, modułów fotowoltaicznych, turbin wiatrowych czy innych urządzeń wytwarzających „zieloną” energię.

Nie zabrakło również atrakcji dla młodszych „ekologów”, dla których przeznaczony był m.in. konkurs plastyczny na temat OZE. Najlepsi uczestnicy zostali uhonorowani pucharami oraz dyplomami, które otrzymali z rąk Pani Burmistrz. Każdy z uczestników otrzymał też drobne upominki za udział w konkursie.

Dodatkową atrakcją stanowiły obecne na miejscu wesołe miasteczko oraz liczne stoiska z lokalnym jedzeniem i rękodziełem. Zwieńczeniem każdego dnia były koncerty gwiazd estrady - zespołu Blue Cafe oraz Mrozu - które zebrały tłumy fanów. Podczas Dni Energii rozprowadzono również broszury, ulotki i inne publikacje zachęcające ludzi do rozważenia swojego podejścia do energii oraz do oszczędzania energii. Impreza stanowiła dla mieszkańców okazję do dobrej zabawy i poszerzenia swojej wiedzy „energetycznej”, a ich reakcja była bardzo pozytywna.

>Więcej informacji na temat Dni Energii można uzyskać kontaktując się z Urzędem Miasta w Chorzelach pod adresem: energetyka@chorzele.pl

Warsztaty na temat inteligentnych pomiarów zużycia energii gromadzą przedstawicieli biznesu i samorządów lokalnych

Warsztaty pn. „[Systemy inteligentnych pomiarów zużycia energii a oszczędzanie energii i efektywność energetyczna w budynkach](#)” odbyły się w dniu 29 października 2015 r. w Barcelonie (Hiszpania). Celem warsztatów, które otworzył Valentí

Junyent, Wiceprzewodniczący Rady Prowincji Barcelona ds. obszarów przyrodniczych i środowiska, było uświadomienie uczestnikom, jak duże znaczenie ma regularnie prowadzony monitoring zużycia energii dla ograniczenia tego zużycia. Przedstawiciele Prowincji Barcelona (DIBA) podkreślili wsparcie, jakiego udzielają w tym zakresie samorządom lokalnym, a te miasta i gminy, które już zainstalowały inteligentne liczniki, podzieliły się swoimi doświadczeniami. Uczestnicy warsztatów mieli również możliwość zapoznania się z różnymi dostępnymi na rynku technologiami inteligentnych pomiarów zużycia mediów energetycznych.

Warsztaty, w których wzięło udział ok. 100 osób, zostały zorganizowane wspólnie przez DIBA oraz stowarzyszenie miast „La Xarxa de Ciutats i pobles cap a la Sostenibilitat”. DIBA ma sporą wiedzę i doświadczenie w dziedzinie inteligentnych pomiarów, gdyż funkcjonujące w ramach urzędu Biuro ds. Zmian Klimatu i Zrównoważonego Rozwoju, pomaga samorządom lokalnym z terenu prowincji w instalacji inteligentnych systemów pomiarowych w ich budynkach.

Warsztatom towarzyszyły stoiska firm prywatnych oferujących inteligentne liczniki i inne elementy inteligentnych systemów pomiarowych, gdzie przedstawiciele samorządów lokalnych mogli zapoznać się z urządzeniami i zastosowanymi w nich technologiami. Spotkanie zostało zorganizowane w ramach projektu Mayors in Action.

[>Czytaj więcej.](#)

Gościnne projekty

CITYInvest

Wprowadzenie w życie Planu działań na rzecz zrównoważonej energii może sprawić, że energia wykorzystywana w mieście będzie czystsza, bardziej zrównoważona i tańsza. Jednakże znalezienie dostatecznych środków finansowych na realizację zawartych w planie działań często stanowi spore wyzwanie, zwłaszcza dla samorządów lokalnych dysponujących ograniczonymi budżetami. Pomoc w rozwiązaniu tego problemu stara się projekt CITYInvest, współfinansowany ze środków UE. Wspiera on samorządy lokalne w wypracowaniu efektywnych rozwiązań finansowych, zwłaszcza ukierunkowanych na realizację projektów z zakresu renowacji energetycznej budynków.

W ramach projektu CITYInvest przewidziano m.in. opracowanie poradników i wytycznych bazujących na modelach finansowych, które już sprawdziły się w praktyce, jak również realizację szeregu projektów pilotażowych zakładających zastosowanie wybranych innowacyjnych mechanizmów finansowych i sprawdzenie, jak można je udoskonalić.

W chwili obecnej w 10 krajach (Austria, Belgia, Bułgaria, Hiszpania, Litwa, Łotwa, Portugalia, Rumunia, Węgry i Włochy) realizowane są również szeroko zakrojone programy szkoleniowe, których celem jest promocja innowacyjnych rozwiązań finansowych wśród władz lokalnych i regionalnych oraz ich partnerów, w tym Koordynatorów i Organizacji Wspierających Porozumienie.

Więcej informacji na temat projektu CITYInvest można znaleźć na jego stronie internetowej (www.cityinvest.eu), która dogłębnie zajmuje się tematem opracowania wysokiej jakości dokumentacji projektowej, zapewniającej uzyskanie dofinansowania ze strony instytucji finansowych. Oprócz tego opracowywane jest i wkrótce będzie dostępne na stronie dynamiczne narzędzie, które pomoże samorządom lokalnym w znalezieniu modeli finansowania najbardziej odpowiednich dla warunków, w jakich funkcjonują, i dla zaplanowanych przez nie projektów.

CO-POWER

Inicjatywy społeczne z zakresu energetyki mają znaczny potencjał transformacji naszego systemu energetycznego. Wspólnoty, spółdzielnie i samorządy lokalne z całej Europy opracowują i realizują projekty, w ramach których stają się właścicielami nowej infrastruktury energetycznej i aktywnie nią zarządzają. Tzw. energetyka obywatelska zapewnia, że korzyści z wykorzystania odnawialnych źródeł energii wracają do lokalnej społeczności, wspierając w ten sposób rozwój lokalnej gospodarki oraz ochronę środowiska i powietrza w regionie. Już zrealizowane projekty - począwszy od społecznych farm wiatrowych po spółdzielnie i zrzeszenia posiadające udziały w większych instalacjach - stanowią źródło inspiracji dla społeczności z całej Europy.

Celem projektu Community Power (CO-POWER), współfinansowanego z programu Inteligentna Energia dla Europy, jest przyspieszenie rozwoju energetyki obywatelskiej poprzez stworzenie sprzyjających ram prawnych. Aby to osiągnąć, partnerzy projektu CO-POWER zbudowali szeroką, europejską koalicję wspierającą projekty społeczne z zakresu energetyki odnawialnej.

Projekt CO-POWER jest realizowany w 7 krajach - Belgii, Czechach, Danii, Hiszpanii, Irlandii, Węgrzech i Wielkiej Brytanii (Szkocja) - gdzie zachęca lokalnych, regionalnych i krajowych decydentów do wprowadzenia zmian w prawie ułatwiających realizację projektów społecznych, jednocześnie dając im potrzebną ku temu wiedzę i narzędzia. Celem projektu jest również przygotowanie i przekazanie odpowiednim organom rekomendacji dotyczących usprawnienia unijnej legislacji, by jeszcze silniej wesprzeć projekty z zakresu energetyki obywatelskiej.

Ponadto, projekt CO-POWER informuje i angażuje samych mieszkańców, zachęcając ich do wykorzystania możliwości zawierania partnerstw publiczno-prywatnych przy realizacji projektów społecznych w obszarze energetyki odnawialnej. Więcej informacji na temat projektu można znaleźć na jego stronie internetowej: www.communitypower.eu

Wydarzenia

[Energy Union - What Local Leadership Can Tell Us About Energy Transition](#)
15 czerwca 2016 - European Sustainable Energy Week - Bruksela, Belgia

[2nd Open Training Session @EUSEW 2016: Energy Management for Sustainable Action Plans](#)
16 czerwca 2016 - European Sustainable Energy Week - Bruksela, Belgia

[Workshop on Local Energy Data Collection for SEAP development](#)
17 czerwca 2016 - European Sustainable Energy Week - Bruksela, Belgia

[New Covenant of Mayors: Comparing Experiences](#)
17 czerwca 2016 - European Sustainable Energy Week - Wenecja, Włochy

[Local Renewables 2016 - Energising the smart city and region](#)
26 - 28 października 2016 r. - Freiburg, Niemcy oraz Bazylea, Szwajcaria

